

Mariana Mostoc (coord.)

**Mădălina Buga-Moraru, Eleonora Bulboacă, Irina Căpătână, Sabina Ciorogar,
Nicoleta Crânganu, Ioana Dănețiu, Violeta Fuică, Maria Gheorghe,
Ela Iakab, Bianca Ibadula, Dan Ionescu, Eugenia Ioniță, Tihomir Milin,
Dorina Moraru-Drăghici, Mariana Mostoc, Emil-Valentin Mușat,
Cristina Popescu, Cecilia Stoian, Ana Teodorescu,
Claudia Timofte, Valentina Todoran, Ioana Triculescu**

Pregătirea examenului de BACALAUREAT în 25 de săptămâni

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

**Filiera teoretică – Profil real;
Filiera tehnologică – toate profilurile și specializările;
Filiera vocațională – toate profilurile și specializările
(cu excepția profilului pedagogic)**

Cuprins

Precizări.....	3
Programa de examen pentru disciplina limba și literatura română.....	5
Precizări privind conținuturile programei	9
I. Recomandări în vederea probei scrise la Limba și literatura română	11
II. Subiectele date la sesiunile din anii școlari 2013-2014, 2014-2015 și 2015-2016	22
II.1. Anul școlar 2013-2014.....	22
II.2. Anul școlar 2014-2015.....	77
II.3. Anul școlar 2015-2016.....	110
III. Modele de subiecte și sugestiile de rezolvare propuse de autorii ghidului.....	148

ENUNȚURI

SUGESTII DE REZOLVARE

Testul 1	148	Testul 1	194
Testul 2	150	Testul 2	198
Testul 3	151	Testul 3	201
Testul 4	153	Testul 4	205
Testul 5	155	Testul 5	209
Testul 6	156	Testul 6	214
Testul 7	158	Testul 7	218
Testul 8	160	Testul 8	222
Testul 9	161	Testul 9	226
Testul 10	163	Testul 10	231
Testul 11	165	Testul 11	234
Testul 12	167	Testul 12	240
Testul 13	168	Testul 13	244
Testul 14	170	Testul 14	247
Testul 15	172	Testul 15	252
Testul 16	174	Testul 16	255
Testul 17	176	Testul 17	258

Testul 18	178	Testul 18	261
Testul 19	180	Testul 19	265
Testul 20	182	Testul 20	268
Testul 21	184	Testul 21	271
Testul 22	186	Testul 22	275
Testul 23	188	Testul 23	278
Testul 24	190	Testul 24	281
Testul 25	192	Testul 25	285
IV. Noțiuni generale de limbă, stilistică, prozodie și teorie literară	289		
A. Formarea și dezvoltarea limbii române	289		
B. Noțiuni de stilistică	290		
C. Limbajul poetic	295		
D. Prozodia	299		
E. Valorile expresive ale părților de vorbire	304		
F. Semnele de punctuație și de ortografie	309		
G. Curentele culturale și literare	313		
H. Periodizarea literaturii române	317		
I. Genuri și specii literare	320		

III. MODELE DE SUBIECTE ȘI SUGESTIILE DE REZOLVARE PROPUSE DE AUTORII GHIDULUI

ENUNȚURI

UNITATEA TEMATICĂ 1

Conținuturi vizate prin subiectul III: basmul cult
Autor canonic: Ion Creangă

TESTUL 1

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Se dă următorul text:

Primăvară...

O pictură parfumată cu vibrări de violet.

În vitrine, versuri de un nou poet,

În oraș, suspină un vals de fanfară.

O lungă primăvară de visuri și păreri ...

O lungă deșertare zvonește împrejur,

E clar și numai soare.

La geamul unei fabrici o pală lucrătoare

Aruncă o privire în zarea de azur.

O nouă primăvară pe vechile dureri ...

Apar din nou țăranii pe hăul de câmpie,

În infinit pământul se simte tresăltând:

Vor fi acum de toate cum este orișicând,

Dar iar rămâne totul o lungă teorie.

O, când va fi un cântec de alte primăveri?! ...

(George Bacovia, *Nervi de primăvară*)

Scrie răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Numește câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor: *clar și apar*. 2 puncte
2. Motivează folosirea virgulei în ultimul vers al poemului. 2 puncte
3. Construiește un enunț în care să folosești o locuțiune/ expresie care să conțină substantivul *pământ*. 2 puncte
4. Transcrie, din poezie, câte o structură lexicală ce conține o imagine auditivă, respectiv, o imagine vizuală. 4 puncte
5. Precizează două motive literare identificate în textul dat. 4 puncte
6. Explică rolul întrebuițării frecvente a punctelor de supnsie. 4 puncte

7. Prezintă semnificația a două figuri de stil diferite identificate în text. **4 puncte**
8. Argumentează apartenența textului dat la *simbolism*, prin prezentarea a două trăsături existente în text. **4 puncte**
9. Comentează, în 60-100 de cuvinte (6-10 rânduri), prima strofă a poeziei date, prin evidențierea relației dintre ideea poetică și mijloacele artistice. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Scrie un text de tip argumentativ, de 150-300 de cuvinte (15-30 de rânduri), despre *importanța protejării mediului înconjurător*.

În elaborarea textului de tip argumentativ, trebuie:

- să respectă structura discursului de tip argumentativ: formularea ideilor în scris, utilizarea mijloacelor lingvistice adecvate exprimării unei aprecieri; **8 puncte**
- să ai conținutul adecvat argumentării pe o temă dată: formularea ipotezei/ a propriei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate ipotezei, formularea unei concluzii pertinente; **16 puncte**
- să respectă normele limbii literare (registru stilistic adecvat, normele de exprimare, de ortografie și de punctuație) și limitele de spațiu indicate. **6 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Scrie un eseu, de 600-900 de cuvinte (două-trei pagini), în care să prezintă *viziunea despre lume* (lumea reală – lumea imaginară) reflectată într-un basm cult studiat.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- precizarea a două caracteristici ale speciei literare *basm*, existente în opera literară studiată;
- prezentarea, prin referire la *basmul cult* studiat, a patru elemente ale textului narativ, semnificative pentru ilustrarea viziunii despre lume (de exemplu: *acțiune, conflict, relații temporale și spațiale, construcția subiectului, particularități ale compozitiei, perspectivă narrativă, tehnici narative, construcția personajului, modalități de caracterizare, limbaj etc.*);
- sublinierea relațiilor dintre personajele reprezentative, prin care se evidențiază viziunea despre lume în *basmul cult* ales;
- exprimarea unui punct de vedere argumentat, despre modul în care se reflectă viziunea despre lume în *basmul cult* pentru care ai optat.

Notă! Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului vei primi **16 puncte** (câte 4 puncte pentru fiecare cerință/ reper). Pentru **redactarea** eseului vei primi **14 puncte** (organizarea *ideilor în scris* – 3 puncte; *utilizarea limbii literare* – 3 puncte; *abilități de analiză și de argumentare* – 3 puncte; *ortografia* – 2 puncte; *punctuația* – 2 puncte; *așezarea în pagină, lizibilitatea* – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 600 de cuvinte (două pagini) și să dezvolte subiectul propus.

SUGESTII DE REZOLVARE

TESTUL 1

SUBIECTUL I

Text-suport: Nervi de primăvară de G. Bacovia

1. Sinonime pentru sensul din text al cuvintelor: *clar* – senin, *apar* – se ivesc.
2. Virgula, în ultimul vers al poeziei, are rolul de a delimita interjecția O de restul propoziției.
3. Un enunț în care apare o expresie/ locuție care conține substantivul pământ: *Lui Ion îi venea să intre în pământ de rușine pentru că tatăl lui risipise toată averea pe băutură.*
4. O imagine vizuală: *e clar și numai soare*. O imagine auditivă: *suspină un vals de fanfară*.
5. Cele două motive literare prezente în text sunt: *orașul, valsul*.
6. Folosirea frecventă a punctelor de suspensie este o particularitate grafică a poeziei lui Bacovia. Acestea imprimă un ritm lent, fragmentat, care sugerează un anumit mod subiectiv de receptare a lumii. Decorul surprins de poet se compune din imagini disparate, care nu au puterea de a alcătui un ansamblu coerent, iar gândurile par frânte și dezarticulate.
7. O altă figură de stil prezentă în poem este personificarea (*suspină un vals de fanfară*) care are rolul de a marca tristețea provocată de valsul intonat de fanfară, o linie melodică discretă și răvășitoare, în același timp.
O altă figură de stil este sinestezia (*Primăvara/ O pictură parfumată cu vibrări de violet*), procedeu artistic specific poeziei simboliste, prin intermediul căreia sugestia se realizează prin apelul la mai multe simțuri deodată (văz, miros, tactil, auz).
8. Poemul *Nervi de primăvară* de G. Bacovia este un poem simbolist prin muzicalitatea versurilor dată de repetiția cuvântului *primăvară* în structuri sintactice asemănătoare, prin folosirea sinesteziei ca procedeu de realizare a sugestiei (*Primăvara/ O pictură parfumată cu vibrări de violet*) și prin teme și motive specifice (*orașul, vidul lăuntric, cromatica etc.*)
9. Bacovia este dotat cu o sensibilitate aparte care îl face să percepă într-un fel unic natura exterioară, totdeauna aflată în corespondență cu stările interioare. Primăvara, anotimp al renașterii și al entuziasmului, devine *o pictură parfumată cu vibrări de violet*, surprinsă de poet într-un spațiu citadin, în care vitrinele afișează versurile unui *nou poet*, iar fanfara intonează un *vals lent și trist*. În aer plutește o stare de bine, o chemare către noi orizonturi, dar totul pare a fi doar o iluzie: *o lungă primăvară de visuri și păreri...* Sinestezia și epitetul antepus sunt procedeele artistice la care recurge poetul pentru a surprinde în mod subiectiv decorul.

SUBIECTUL al II-lea

Text argumentativ pe tema: importanța protejării mediului înconjurător

Plan de idei

- Oamenii afectează mediul în multe feluri, unele mai dăunătoare decât altele.
- Un mediu protejat și curat înseamnă o viață sănătoasă.
- Sunt necesare măsuri concrete de protejare a mediului.
- Fiecare poate face ceva pentru a ajuta natura.

Mediu înconjurător este cel care ne oferă condițiile optime de a trăi, de a ne hrăni, de a respira, de a avea un adăpost. Explosia demografică și dezvoltarea fără precedent a tuturor ramurilor de activitate a determinat un consum ridicat de resurse de mediu și, evident, a creat dezechilibre ecologice ale căror efecte le suportăm zilnic. De aceea, sunt de părere

că protejarea mediului înconjurător trebuie să devină o prioritate a oamenilor pentru că un mediu sănătos înseamnă o viață sănătoasă pentru noi și pentru generațiile care vor veni.

În primul rând, mediu este afectat de om în foarte multe feluri, unele mai dăunătoare ca altele. E suficient să amintim câteva exemple, de la industrializarea excesivă care poluează aerul și apele prin eliminarea de substanțe toxice, la defrișările necontrolate, traficul intens sau gunoiul aruncat în locuri necorespunzătoare. Fiecare dintre noi ar trebui să fim conștienți de efectele pe termen lung pe care le are poluarea și să încercăm să luăm atitudine în fața acestui aspect.

În al doilea rând, sunt de părere că, aşa cum putem să stricăm, să murdărim sau să tăiem, aşa putem să reparăm, să curățăm, să plantăm, într-un cuvânt să ajutăm natura. De pildă, sunt o serie de gesturi mărunte pe care le putem transforma în obișnuință din respect pentru mediu: să economisim apă potabilă și energie, să colectăm selectiv gunoiul, să ne comportăm civilizat și responsabil când facem ieșiri în spațiile verzi amenajate sau în drumeții și să nu aşteptăm să vină altcineva care să curețe în urma noastră. În plus, cred că la fel de utile sunt campaniile cu scop de ecologizare a mediului în care oamenii se mobilizează pentru curățenie generală. Merită să ne implicăm în asemenea proiecte și să încercăm să-i cooptăm și pe apropiații noștri să facă acest lucru.

În concluzie, cred că protejarea mediului este una dintre problemele majore și de actualitate cu care ne confruntăm, problemă pentru care trebuie să găsim niște soluții, care să fie aplicate în mod concret și responsabil și să nu rămână doar la un nivel declarativ.

SUBIECTUL al III-lea

Eseu pe tema: *viziunea despre lume (lumea reală – lumea imaginată) reflectată într-un basm cult studiat.*

Textul literar ales: *Povestea lui Harap-Alb* de Ion Creangă

Basmul este opera epică, apărută mai întâi în literatura populară, în care se prezintă întâmplări fabuloase puse pe seama unor personaje cu puteri supranaturale; în basm se confruntă două forțe, cele ale binelui și cele ale răului, și, de cele mai multe ori, binele învinge.

Această specie are următoarele trăsături: prezintă formule specifice (inițiale, mediane, finale), reperele spațio-temporale sunt nedeterminate, apar numere magice (trei, șapte, doi-sprezece) și obiecte magice (paloșul, apa vie, apa moartă, oglinda etc.). Basmul presupune un lanț de acțiuni convenționale: se pleacă de la o situație de echilibru, intervine un eveniment care strică acest echilibru (intriga) și provoacă acumularea altor acțiuni menite să refacă echilibrul (călătoria eroului, apariția donatorilor și a ajutoarelor, trecerea probelor), după care opera se încheie cu răsplata eroului și pedepsirea rău-făcătorului. Apar o serie de motive specifice: motivul împăratului fără urmaș, al superiorității mezinului, al nașterii miraculoase, al călătoriei, al probelor, al interdicției, al victoriei, al căsătoriei etc. Personajele pot fi: realiste (nu au calități supranaturale), fabuloase (zmeii, Scorpia, Gheonoaia etc.) și animaliere (calul, broasca, corbul etc.). Basmele au un scop moralizator, didactic, transmit o învățură despre binele care învinge răul.

Basmul popular este o creație anonimă, culeasă din popor, pe când basmul cult este creația unui autor cunoscut care își imprimă propria viziune artistică, reinterpretând tiparul popular.

Povestea lui Harap-Alb de Ion Creangă este un basm cult publicat la 1 august 1877, în revista *Convorbiri literare*. La o prima vedere, opera pare un basm asemenei celor populare care respectă fidel trăsăturile speciei prin temă (triumful binelui asupra răului), motive narative specifice (superioritatea mezinului, călătoria, supunerea prin vicleșug, încercarea puterii prin trei probe, pedeapsa, căsătoria), personaje specifice (Craiul, Împăratul Verde, Împăratul Roș, Spânul etc.), ajutoarele eroului (Gerilă, Setilă, Flămânzilă, Ochilă, Păsări-Lăți-Lungilă, Sfânta Dumînică, calul, regina furnicilor, regina albinelor, turturica), ele-